

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 5896 B.

3—3

CONCURS

Devenind vacante două stipendii de câte una mie (1000) coroane din dotațiunea dela stat, destinate pentru calificarea absolvenților din cursul teologic al seminarului nostru arhidiecezan, pentru ocuparea acestora se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Cereri de concurs să se adreseze la Conzistorul arhidiecezan în termenul indicat mai sus, înzestrate cu următoarele documente:

- Carte de botez;
- Testimoniu de maturitate;
- Absolutor teologic;
- Eventual alte documente recomandatoare.

Cereri înrate după expirarea concursului, nu se pot lua în considerare.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 28 Iunie 1906.

Conzistorul arhidiecezan.

Brezova.

Sibiu, 10 August n.

Cuvântul pus în fruntea articolului de față e numele unei comune slovacesti, în care s'a întâmplat ceva ce poate că s'a întâmplat și în alte comune, românești, slovacesti, sârbești sau nemțești, fără să se fi făcut însă vre-odată paradă cu bravura patriotică de felul acesta, cum s'a făcut acum, din incidentul actului săvârșit în Brezova, în detrimentul legii și al dreptății.

Ce s'a întâmplat adevărat în comuna Brezova? Reprezentanta comunală a pretins dela notarul plătit de comună să facă rațiociniile comunale în limba poporațiunii comunale, în limba slovacă. Notarul,

bun patriot, firește, a considerat însă dorința aceasta, și justă și legală, a conziliului comunal, ca demonstrație în contra limbei maghiare, în contra limbei de stat, și a făcut arătare la comitat, cerând scut și apărare în contra acestui atentat nemaipomenit îndreptat asupra limbei maghiare. Comitatul, la rândul său, și mai îngrijorat decât domnul notar, a cerut grabnica intervenție a guvernului, și acesta apoi a făcut întrebuintare de dreptul ce-l are asigurat în paragraful 61 al legii comunale și a disolvat corpul reprezentativ, conziliul comunal al comunei numite, însărcinând comitatul cu purtarea provizorie a afacerilor ce aparțin reprezentanței comunale.

Acesta e faptul, trimbitat în presa maghiară ca mare bravură, care examinat însă bine și în mod amănunțit, trebuie să constatăm că nu constituie decât un act de nedreptate din cele mai evidente, nu e respectare, ci e călcare de lege și de drept. Pentru că în înțelesul legii comunale, §-ul 89, dreptul, ba datoria de a controla primăria, prin urmare și pe domnul notar, în afacerile interne ale comunei, aparține în prima linie reprezentanței comunale. Cum poate exercia însă acest drept de controlă conziliul comunal atunci, când ceea ce are să controleze se face într-o limbă pe care membrii săi nu o înțeleg?

Comuna Brezova a o comună mare, are peste 5000 suflete, și e și comună bine situată, pentru că hotarul ei e de o extindere de peste 11,000 jugăre catastrale. Prin urmare mulți bani comunali se adună la primărie, despre a căror întrebuintare reprezentanța vrea și trebuie să aibă cunoștință exactă. Cum să-și câștige aceasta cunoștință, dacă rațiociniile i-se prezintă într-o limbă, pe care nime nu o dușmănește, dar pe care, afară de 2—3 dintre conzilierii comunali, dintre reprezen-

tanți, nu o înțelege nimeni? Cum poate spune cineva că e corectă socoteala pe care nu o poate controla?

Dar mai are și în §-ul 142 o dispoziție foarte bună legea comună, aceea, că rațiociniile comunale au să fie expuse spre privire publică la casa comună timp de 15 zile, înainte de a le lua în cenzurare reprezentanța comună, și anume în scopul, ca fiecare contribuent din comună, care concurge cu filerii săi la cheltuelile comunei, să le poată vedea, examina, și să-și poată spune părerea asupra lor, fiind datoare apoi reprezentanța comună să iee în pertractare și astfel de păreri separate, date din partea locuitorilor. Cum se poate folosi acum de acest drept poporațiunea comunei nemaghiare, fie de orice limbă, atunci când notarul face rațiociniile, ca în comuna Brezova, în limba maghiară, iar nu în limba poporului?

Controla prescrisă de lege nu se poate deci exercia asupra organelor, cari au să administreze averea comună, nici din partea reprezentanței comunale, și nici din partea poporațiunii însăși din comună, în cazul, când în afacerile interne ale comunei nu se respectează și nu se întrebuintează limba poporațiunii din comună, ci o limbă mult stimată, dar neînțeleasă de oamenii din comună, în limba maghiară.

Dar reprezentanța comună are nu numai dreptul și datoria să controleze administrarea averii comunale, ci în înțelesul §-ului 88 din legea comună e și responsabilă pentru orice daună născută din manipularea necorectă a banilor intrați la primărie, sub titlul, că și-a neglijat împlinirea datorinței. E greu, foarte greu, să nu-și neglige cineva împlinirea datorinței, atunci când nu iese din posibilitatea de a și-o împlini.

Posibilitatea aceasta a avut-o deci în vedere reprezentanța comună din Brezova, atunci, când a pretins să i-se facă rațiociniile în limba slovacă, și nicidecum dorul de a demonstra în contra limbei maghiare. Și înaltul ministeriu de interne, care, dând ascultare celor dela comitat, a făcut comunei nedreptatea pe care aceasta n'a meritat-o, făcând act vrednic de toată recunoștință tocmai atunci, când dădea reprezentanței comunale câștig de cauză, și îndrumă comitatul, și prin comitat pe puternicul notariu al satului, să dea seamă despre averea și venitele comunei în limba în care comuna e în stare a-l controla. Așa eră cu drept, și așa eră și după lege!

Și apoi încă ceva. Dreptul ministrului de a suspenda activitatea reprezentanței comunale este dat numai pentru cazul, când aceasta săvârșește vre-o lucrare care periclitează interesele statului ori bunăstarea comunei. Este de constatat în cazul dat, fie unul, fie altul din aceste două cazuri? Cu cea mai mare liniște sufletească putem să spunem că nu, pentru că tocmai statul a dat prin lege pozitivă îndreptățire comunelor să se folosească în treburile lor interne de limba lor proprie, și pentru că prin aceea, că reprezentanța comună vine pusă în posibilitatea de a putea controla bne mersul lucrurilor la primărie, manipularea banilor și administrarea averii comunale, vine promovată, iar nu periclitată bunăstarea comunei. Credința noastră este deci, că rezolvată în felul acesta chestia comunei slovacesti Brezova, ea cu mare gresală și cu desconsiderarea legii a fost rezolvată, și că îndreptarea acestei greșeli și a altora de felul acesteia se impune, în interesul păcii, al liniștei și al bunei înțelegeri între cetățenii patriei acesteia.

FOIȘOARĂ.

Sfântul, Marele și întru tot lăudatul Apostol Pavel.

(Urmare).

În Cesarea și în Tars. Era deci firesc, că văzându-se așa de rău amăgiți în așteptările lor, Fariseii cei întăriți în rele să caute să se scape de acest dușman primejdios al lor. Ei se și sfătuiesc să-l omoare. Sfatul lor ajunge la cunoștința creștinilor, cari pe sub ascuns îl iau pe Pavel și-l duc la cetatea Cesarea, de unde apoi, după scurtă vreme s'a dus el la Tars, locul nașterii sale.

Trei ani a petrecut apostolul în Tars și în împrejurimile lui propovăduind evangelia și aducând la credință în Christos mii și mii de oameni.

Ce a lucrat apostolul Pavel până acum a fost numai o pregătire pentru uriașa sa lucrare între Păgani.

În Antiohia. De aceea, cum Mântuitorul își alesese „cetatea sa” Capernaumul în care după un timp oarecare de propovăduire se întorcea ca și cum ar avea să se

pregătească pentru o nouă și mai spornică muncă, cum apostolii dintre Jidovi Petru și Iacov își aleseseră Ierusalimul, ca cetate a lor, de unde să mănecă și unde să se întâlnească cu toți propoveduitorii din timp: așa Pavel își alege Antiohia ca cetate a sa, de unde să plece la propovăduire între Păgani și unde după o muncă oarecare să se întoarcă spre a-și da seamă de cele săvârșite și spre a începe o nouă și mai rodnică muncă.

În această cetate mare a fost adus el mai întâiu de Varnava. Aci sf. Pavel a propovăduit evangelia un an de zile, aducând la Christos nenumărată mulțime dintre păgani. Aici în Antiohia mai întâiu ucenicii lui Christos s'au numit creștini.

Între Păgani. Dumnezeu în sfatul său nepătruns pregătise de veacuri calea evangheliei și printre Păgani. De veacuri Jidovii se împrăștiaseră prin toată lumea, mai ales ca neguțatori, cum sunt ei și astăzi. Cu negoțul lor ei se îndeletniciau mai ales prin orașele cele mari, în cari puteau să aibă mai mare câștig. Pe unde se așezau ei duceau cu sine și legea lui Moisi și scrierile sfinte, proroci, pe cari le citeau și le tălmăceau cu sârguință prin sinagoge lor; căci prin toate orașele ei se adunau în obștii

jidovești și și zidiau case de rugăciune, numite sinagoge.

Și, cum se adunau ei la rugăciune și-și tălcuiau scripturile în limba țării în care se aflau, atrăgeau cu multă râvnă și pe păgani și-i îndemneau și-i îndupleau să le primească legea.

Acei Păgani, cari primiau legea lui Moisi se numiau Proseliți. De acești Proseliți, adevărați Romani, Greci, Varvari, cu legea lui Moisi, se găseau în fiecare oraș mai de seamă. Acești Proseliți erau mențiți de Dumnezeu să dea între Păgani mai întâiu mâna cu apostolii, să se facă creștini cu mulțimea, ca apoi pe ei să-i urmeze Păgânii cei cari încă nu cunoșteau legea lui Moisi.

Călătoriile în lume. Cu toiagul în mână înarmat numai cu cuvântul lui Dumnezeu și sprijinit de credința sa neclătită și pe nădejdea sa neînfrântă pleacă apostolul Pavel să supună sub picioarele lui Iisus marea împărăție a Romanilor, care pe acea vreme cuprindea toată lumea.

Nebunie se părea această încercare celor necredincioși, ea însă a adus biruință și bucurie credincioșilor și slavă numelui celui sfânt al lui Dumnezeu.

Din Antiohia însoțit de Varnava pleacă viteazul apostol ca să-și împlinească che-

marea. Cetățile cele mai însemnate și mai mari sunt unde merge el și samănă samânta cea mănoasă a cuvântului lui Dumnezeu. În tot locul unde merge el ca și Mântuitorul Christos, întâiu și întâiu propovăduiește Jidovilor prin Sinagoge, apoi Proseliților și ajutat de râvnă celor botezați dintre Proseliți propovăduiește Păgânilor. Ca și Mântuitorul, Sfântul marele apostol își întărește învățăturile cu facere de minuni. Și învățătura sa sprijinită de minuni este așa de covârșitoare printre păgani, încât în orașul Lистра Păgânii, cari îi auziseră propovăduirea și-i văzuseră faptele, credeau că el împreună cu tovarășul său Varnava n'ar fi oameni muritori, ci amândoi ar fi niște Dumnezeu și voiau să le aducă jertfe și să le facă rugăciuni ca unor adevărați Dumnezeu. Și a trebuit mult să se ostenească apostolul ca să încredințeze pe Păgani, că el și tovarășul său Varnava nu sunt decât oameni muritori, slugi credincioase ale adevăratului Dumnezeu Christos.

Așa biruiri fiind Păgânii de propovăduirea lui Pavel, era firesc ca ei cu sutele și cu miile să primească sfântul botez și să se facă creștini.

Intors din călătorie ca să dea seamă fraților despre ajutorul dumnezeesc ce l-a

Din parlament.

Vorbirea deputatului naționalist român **Dr. Iuliu Maniu**, rostită în sesiunea din 27 Iulie n. a dietei ungare, la discuția asupra proiectului de lege despre apropietate.

(J. mare.)

Prezidentul: Linevoiti a nu conturba pe orator prin intrerupere! (S'auzim! S'auzim!)

Dr. Maniu. Susținerea Ungariei și în general a Monarhiei Austro-Ungare este o necesitate politică și internațională, atât pentru noi Români cât și pentru Maghiari. (Mișcare). Conștiința acestei necesități, și sinceritatea sentimentelor este punctul de mănecare al activității noastre politice.

Dacă noi totuși ne deosebim de DV. în activitatea noastră politică, motivul nu e că noi am fi mai puțin patrioți decât DV., ci că nu împărtășim vederile DV. despre modul cum este de a se asigura viitorul țării și al monarhiei față de pericolele externe, între toate împrejurările. Convingerea noastră e, că Ungaria, preste tot Austro-Ungaria...

Madarász J.: Nu Austro-Ungaria, ci numai Ungaria!

Dr. Maniu: Să am iertare, dar fac uz de lucruri cari se află în dreptul nostru public. (Mișcare).

Intru a încunjură orice neînțelegere față de obiecțiunea d. coleg deputat Madarász, trebuie să notez, că aici suntem în Ungaria, și că țara aceasta din punct de vedere al dreptului public o recunoaștem ca Ungarie, dar să mi-se ierte, poate nu greșesc când spun, că suntem în oarecare comunitate cu Austria. (Mișcare și neliște). Dar nu vreau să mă dimit în discuții de drept public, primesc expresiunea pe care o vreți DV. Monarhia aceasta și Ungaria în cadrul acesta are o merire mare. Vreau să arăt cum se poate ajunge, și cum se poate asigura menirea aceasta.

Convingerea mea, și convingerea noastră e că baza oricărei existențe nu poate fi decât dreptatea și libertatea. Ungaria și Austro-Ungaria nu-și poate ajunge ținta sublimă decât împlinindu-și misiunea istorică, pe care o împlinește de 1000 de ani și care constă în asigurarea libertății pe seama tuturor popoarelor din acest stat, căci e drept, iscălesc și eu părerea, că dacă Austro-Ungaria ar fi alcătuită dintr-o rasă unitară, dacă aceste două state ar putea forma un stat național, poate i-ar fi mai ușor să-și îndrepte viața de stat și ar putea să rezolve mai cu ușurință problemele cari i-se impun. Dar după ce stau în fața faptului, că nici Austria, nici Ungaria nu poate fi stat național... (Mare zgomet și contraziceri).

Baloghy E. Ungaria a fost și va fi stat național.

Dr. Maniu: Să fim în clar cu concepția statului național.

avut între păgâni și după ce a luat parte la soborul apostolesc din Ierusalim, sfântul marele apostol pleacă de nou la propovăduire, acum însoțit de Sila.

Ani de zile călătorește și acum din oraș în oraș învățând prin Sinagoge pe Iidovi și pe Proseliți, în târguri și prin piețele orașelor pe Păgâni. Rodul cuvântului lui este acum încă mai bogat ca înainte. În fiecare oraș, prin care trece el, cu miile vin la Christos atât Iidovii, cât și Proseliți și mai vărtos Păgânii.

După un îndelungat timp, în care a petrecut călătorind pentru a doua oară prin părțile răsăritului, văzând cu bucurie că ostenelele sale aduc roduri spre proslăvirea lui Dzeu, s'a întors iarăși în Antiobia. Acum cu gândul, că trecând prin Ierusalim să meargă la Roma să se așeze în cetatea cea mare a lumii, unde să pună temelie la supunerea lumii întregi.

Frații mincinoși Când au văzut Fariseii din Ierusalim că Pavel i-a părăsit și din ucenicul și tovarășul lor li-s'a făcut dușman primejdios și că el scăpând din Ierusalim, atrage la legea lui Christos și pe păgâni, atunci ei, Fariseii șireți cum erau încearcă nu numai să zădărnicească oste-

Balogy E.: Noi suntem în clar. DV. vreți să încurcați lucrurile.

Dr. Maniu: Stat național este statul cu o limbă unitară. E sigur că statul acesta nici odată nu va fi cu o singură limbă.

Baloghy E.: Invățați dară ungurește!

Dr. Maniu: Lipsind condiția aceasta, e natural că trebuie să căutăm mijloacele cele mai acomodate, cari între împrejurările date să asigure existența țării și a monarhiei. Între împrejurările acestea nu este altă soluție decât ca statul ca atare în cadrele dreptului public să asigure libera dezvoltare a fiecărei țări și a monarhiei. Când însă alcătuirea statului sau ecreștentele vieții de stat împiedecă libera dezvoltare a popoarelor și a indivizilor, Monarhia nu mai are o bază solidă, căci nu poate crea unitate de sentimente și de interese, care singură e acomodată spre a dezvoltă putere în apărare, în fața răului primejdilor externe. Așa dară este interesul nu numai al Ungariei, ci al monarhiei Austro-Ungare și al dinastiei, ca dreptatea și libertatea deplină să se reverse asupra tuturor popoarelor din țară.

Dar în afară de aceasta nu se mai aruncă și acuza că stăm în serviciul anumitor nizuine iredentiste, că noi în vreme ce vorbim aici căutăm cu ochii în afară. (Așa e!)

Dați-mi voe să declar în modul cel mai hotărât, că afirmarea aceasta și expresiunea aceasta folosită față de noi nu are nici o bază reală, căci trecutul nostru e legat de țara aceasta, întocmai ca și sentimentele noastre. Aspirațiunile noastre din viitor vrem să le realizăm aici în Ungaria, pentru că avem bază sigură în țara aceasta pentru dezvoltarea noastră culturală și economică. (Zgomot).

On. C. astăzi singuraticile țări nu se deosebesc prin confiniile fizice, ci statele sunt determinate prin comunitatea sentimentelor și a intereselor.

Sentimentele și interesele ne leagă de această țară și nizuim cu toată ființa noastră spre susținerea țării în întregime ei. (Zgomot). Trebuie să lămurim însă un lucru, și acesta e chestiunea culturală. DV. doară și așa ați auzit de multe ori și ne-ați luat în nume de rău Românilor, că noi Români vrem să ne dezvoltăm cel puțin în mare parte în lumea noastră intelectuală și de sentimente la sinul culturii românești. De bună samă în privința culturală o facem aceasta și pe viitor, căci nu se poate nega nizuința comună culturală a popoarelor cu aceiași limbă. Dacă DV. v'ați dezvoltat tot așa de frumos cu ajutorul culturii Engleze, Nemțești și Franceze, dacă n'ați timbrat drept tradare de patrie, cunoașterea acestei culturi și dezvoltarea pe baza lor, nu luați în nume de rău dela mine dacă în calitatea mea de Român susțin comunitatea cu limba și cultura românească. (Zgomot. Strigăte: Bazați-vă pe cultura maghiară, aici nu există cultură românească!) Dați-mi voe, legea ne recunoaște de Români, și eu vorbesc

nelele lui Pavel, dar chiar să tragă folos din ele. Așa: ei trimit dintre danșii oameni meșteri la vorbă, cari urmăresc pe Pavel din țeară în țeară, din oraș în oraș. Unde propoveduește Pavel, iată și Fariseii cei guralivi, cari prin meșteșugul vorbirii lor întărită pe Iidovi împotriva lui, ca împotriva unui eretic căzut dela legea strămoșească și dușman de moarte al neamului iidovesc. Și de mai mulțori norodul nepriceput s'a lăsat să fie amăgit de minciunile Fariseilor și pe Pavel l-au luat la goană, l-au bătut, au încercat să-l omoare și odată chiar li-s'a părut că l-au și omorât.

Dar oricât erau ei de meșteri în zăpăcirea și suierea celor nepricepuți, totuși ei nu-i puteau înduplecă pe toți să se lapede de Christos, mai ales nu puteau să-i înduplece la aceasta pe creștinii cari înainte de botez fuseseră păgâni ori proseliți.

Pentru cei, cari rămăneau statonici în credința creștinească, Fariseii iscodesc o primejdioasă cursă. Unii dintre danșii, adică după ce se ducea Pavel în altă cetate, rămânând în cetatea din care a eșit apostolul se prefăceau că și ei sunt creștini, și ei propoveduesc pe Christos ca și Pavel. Dar ei adăugeau: ceea ce Pavel nu v'a spus,

pe baza legii. Ceeace ne leagă pe noi de totalitatea Românilor, nu e altceva decât nizuința culturală care și pe DV. v'a leagă de cultura altor neamuri din lume, pe care a-ți fost capabili să o străplănați, ceea ce e foarte corect (Zgomot).

După cum am zis, țările să limitează astăzi prin comunitatea sentimentelor și a intereselor, și dacă ne timbrați de iredentisti, binevoiti a fi cu atențiune, că unde e sălaşul iredentismului?

Acolo unde dominează absolutismul, unde se sufoacă ori-ce nizuință naturală, adică într-o țară unde să suprimă dezvoltarea firească a puterilor. Vă pot asigura, că dacă și în Austria ar fi stat dela început libertatea, care e singură acomodată pentru dezvoltarea uniformă a popoarelor, de bună samă că nici în Austria nu ar fi fost iredentism, după cum nu imi veți arăta în nici un stat din Europa iredentism, în vre-o țară, unde domnește libertatea și libera dezvoltare a fiecărui neam. Dacă — eu vorbesc sincer — și DV. vreți să susțineți în noi comunitatea aceasta de sentimente și de interese, cu care am fost în trecut, suntem acum și vrem să fim și în viitor, faceți să fie țara aceasta o țară înfloritoare a libertății, terenul de dezvoltare liberă a puterilor, și vă asigur pe DVoastră, că nici unui Român, Slovac sau Sârb nu îi va veni în minte ca să privească în dreapta ori în stânga. (Mișcare și zgomet).

Prezidentul: Rog liniște.

Stim. domn ministru prezident a folosit expresiunea, că guvernul și majoritatea stă pe bază istorică, și că nu recunoaște drepturile noastre naturale. Eu nu excepționez părerea aceasta a domnului ministru-prezident, ci imi iau îndrăzneala a observa numai, că domnul ministru-prezident a expus astfel lucrul, că noi avem exclusiv drepturi naturale, dar nu avem în țara aceasta nici o bază istorică întru nizuințele noastre drepte. Să mi-se ierte, dar pretenziunile noastre au bază istorică, atât în dezvoltarea țării, cât și în instituțiunile ei pozitive. Abstrăgând dela aceasta, aspirațiunile noastre au dezvoltarea istorică, care culminează într'aceea, că noi să fim recunoscuți de popor, îndreptățiți la liberă dezvoltare națională și provăzută cu atributele vieții naționale.

Baloghy E.: Na vă puteți dezvoltă liber? Cum se poate spune așa ceva. (Zgomot).

Dr. Maniu: Dați-mi voe să vă spun, că nizuința după drepturi naționale este poate mai veche în trecutul nostru politic decât în al DVoastră. (Vii contraziceri și ilaritate). Nizuința trecutului DVoastră politic a avut de scop unificarea vieții de stat, susținerea și conducerea statului, crearea complexului vieții de stat, dar pretenziunea, care să se bazeze pe motive de rasă națională, datează la DVoastră — după cât știu eu — din 1791. (Vii contraziceri).

vă spunem noi: la Christos nu poate nemenea veni decât dacă urmează întru toate pe Christos, și-l urmează întru toate. Cum Christos a fost în legea lui Moisi, pe care el a îndeplinit o, așa trebuie să fie toți creștinii, deci să primească întâiu legea lui Moisi, apoi plinirea ei prin botezul lui Christos. Deci cei cari încă n'au primit această lege să o primească, să se taie împrejur, să se facă Iidovi cum și Christos a fost tăiat împrejur a fost Iidov și Iidov a rămas.

In chipul acesta ei amăgiau pe creștini, cari fuseseră mai înainte păgâni nu iidovi ca să se facă Iidovi și așa să înmulțească neamul iidovesc.

Pe acest fel de Farisei, cari cu minciuni zăpăciau mințile creștinilor veniți dintre păgâni, apostolul îi numește *frați mincinoși*, cari voesc să se mărească în trupul creștinilor prin tăierea împrejur.

Se înțelege, că era destul să se arete de nou apostolul Pavel între creștinii amăgiți de Farisei, ori să le scrie și să-i învețe adevărul, ca cei amăgiți să lapede învățăturile cele înșelătoare ale Fariseilor.

(Va urma).

Baloghy E.: Datează dela cucerirea țării.

Dr. Maniu: M'aș bucura mult, dacă m'ați convinge de contrarul și v'aș mulțămi dacă mi-ați schimbă cunoștințele, pe cari le-am scos din dreptul public al D. Voastră.

Inocențiu M. Clain, un distins episcop al nostru, a cerut deja în mod foarte hotărât la mijlocul veacului al 18-lea, ca națiunea română să fie recunoscută, ca națiune (Strigăte: a cerut numai!) Acelaș lucru îl cere și „Suplex libellus valachorum“... (**Prezidentul:** Rog liniște)... în care Românii se adresează dietei din Ardeal și Domnitorului cu rugare expresă, ca să fie recunoscuți ca națiune. Acelaș lucru l-a cerut și adunarea națională din 1848 (Zgomot). Cu acestea am voit se argumenteze, că nizuința aceasta a noastră e foarte veche, și că aspirațiile noastre au trecut istoric.

Dar presupunând, că nu ar avea, și atunci, cel puțin pe baza concepției din veacul acesta, trebuie se protesteze hotărât în contra faptului, că se desconsideră drepturile naturale, chiar din fotoliul ministerial. Căci deși drepturile naturale nu pot forma exclusiv baza întru conducerea vieții de stat, dar după cum artistul trebuie să revină necontentit la izvorul imbelșugat al legilor eterne ale firei, pentru că să poată produce ceva desăvârșit, tot astfel în politică și în conducerea vieții de stat trebuie să recurgem la drepturi naturale, pentru ca conducerea vieții pe stat să corespundă demnității omului și trebuințelor de liberă dezvoltare omenească. Dacă epocile anterioare ar fi desconsiderat dreptul natural, după cum a făcut-o aceasta dl ministru-prezident, probabil că astăzi nu ar exista fotoliul, în care șede acum dl ministru-prezident și probabil, că țara ar fi stăpânită și azi de cutare trimis al sfintei alianțe (Zgomot).

Prezidentul: Rog liniște.

Dr. Maniu: Dar nu numai concepția aceasta a guvernului diferă esențial de a noastră, ci cu regret trebuie să constat că dñii miniștri, cu prilejul discuțiilor aparținătoare rezortului lor, au făcut deasemeni unele enunțări, cari într'adevăr nu ne pot stârni încredere în viitor. Va fi destul să mă provoc d. e. a enunțarea contelei Apponyi Albert, ministru de culte, cu prilejul discuției ivite în acest rezort. Aici fiind vorba de apărarea aspirațiunilor noastre juste, când am cerut ca legea de naționalități sancționată să se execute, a făcut observarea și a dat expresiune convingerii sale politice în legătură cu legea aceasta, că e adevărat, că legea de naționalități nu se execută, dar motivul e, că posibilitatea exprimată prin lege are două limite: limita materială și morală.

Din capul locului, cred că nu mă înșel când revoc în memoria On. Camere, că tocmai contele Apponyi Albert a fost acela, care a argumentat în modul cel mai eclatant, că legile, cari stătoresc drepturi, trebuie aplicate în sens estensiv și nu restrictiv. Ori de ce lege ar fi deci vorba, îndată ce aceasta stătoresce drepturi pentru complexul popoarelor, nu e permis să i-se pună stavile și dacă totuși i-se pun, se comite călcarea legii. (Zgomot).

Dar abstrăgând dela aceasta, e un neputință de admis, ca guvernul să determine limita morală în executarea legilor, căci doar limita morală e pendentă de concepția subiectivă, iar a face pendentă executarea unei legi dela concepția subiectivă a unui individ nu înseamnă altceva, decât a sancționa neexecutarea legilor. De altcum interpretarea dlui ministru e cu totul de prisos, deoarece însăși legea determină limita, când în §-ul 1. tratează despre posibilitatea guvernării și a praxeii administrative. Așadar legea însăși fixează expressis verbis ca limită a posibilității praxeii administrative și guvernarea.

Când așadar dl ministru merge pe o astfel de cărare, fie-mi permis să declar, că drumul acesta e drumul violării legii.

(Va urma.)

Expoziția de copii din Apoldul românesc.

(Fine)

Ajutoarele imbiat de Reuniune, țărani în cazuri de morbiuri le-ar folosi la plătimea medicului pentru consultații (darea sfatului) și la cumpărarea medicamentelor (leacurilor). Reuniunea ar suporta din al seu toate cheltuielile pentru săracii comunei. De binefacerea Reuniunii cu mai multă ușurință, pătași se pot face și aceia dintre locuitori, cari au puține pământuri și puține alimente (de ale mâncării), dar sunt lipsiți de bani. Cauza înființării de asemenea Reuniuni va forma și ea unul din obiectele de discutat la expoziția din Apold, dat fiind, că ele ar putea concurge și la susținerea îngrijitorilor bolnavilor. Părerea mea este, că asemenea Reuniuni să se înființeze sau în fiecare comună, sau apoi pentru mai multe comune, într'un loc central. La aceste Reuniuni ar trebui să contribuie fiecare familie cu câte o sumă de bani, sau și cu roade de ale câmpului, cari s'ar preface în bani. Fondurile acestor Reuniuni ar putea primi ajutoare, bunăoară și dela băncile noastre, cari ar șterge astfel multe lacrimi de ale suferitorilor noștri scăldați.

c) Neapărat ar fi să înființăm și o foaie, care să apară cel puțin odată la lună. Serviciile, ce ea le-ar aduce obștei noastre, sunt netăgăduite. În foaia aceasta toți medicii noștri, de pretutindenea, să publice observațiile lor privitoare la traiul poporului. În ea, pe lângă conferențele ce se țin la expozițiile de copii și la alte ocazii, să se publice sfaturi, pentru a putea lupta cu succes împotriva obiceiurilor rele și stricăcioase, articole scrise nu numai de medici, ci și de pedagogi despre creșterea copiilor, despre combaterea moravurilor rele observate la copii atât în școală cât și afară de școală. Chiar și damele noastre dela orașe ar putea să dea povești țăranilor asupra diferitelor cestiuni femeiești de interes pentru progresarea și bunăstarea poporului. În foaie să se deschidă o rubrică permanentă pentru întrebările și răspunsurile, ce se dau în asemenea afaceri. Prin acestea foarte mult s'ar deșteptă interesul despre „eu” nostru. Prețul acestei foi trebuie să fie cât de mic, pentru ca să și-o poată procura cât de mulți. Asociațiunea și celelalte Reuniuni ar avea chemarea să se îngrijească ca foaia să fie distribuită într'un număr oarecare și în mod gratuit prin comunele noastre.

d) Știind foarte bine cât e de simplu și nevariabil traiul țăranilor noștri, cari se nutresc aproape cu aceleași alimente în una și aceeași formă pregătite, ar trebui să ne năzuim a-l învăța cum se pregătesc mâncări mai ușor de mistuit și mai nutritive. Ar fi bine ca în acest scop preoții noștri să stăruie ca din fiecare comună să meurgă anual câte 3—5 fete din familiile mai bune în apropiatele orașe la familiile române sau chiar și în aceleași comune la preot sau notar ca să învețe gospodăria.

Cunoștințele astfel câștigate ele să le propoveduiască și între celelalte femei din sat.

Ca medic cercual, umblând prin casele țărănești, am dat de multeori de ordine exemplară, mai ales în case, unde stăpâna casei fusese 2—3 ani servitoare la oraș, unde ea atare a vătat curățenia casei, aerizarea odăilor și pregătirea din aceleași alimente a mai multor feluri de mâncări gustoase.

Preotesele, notărășile și celelalte femei culte din comună ar putea aduna femeile spre a le povăui în privința aceasta și cu ele împreună să deie și câte o masă comună. Pentru pregătirea mâncărilor fiecare femeie să aducă cele trebuincioase.

e) În comunele cu 2—3 învățători e de mare însemnatate ca un post să-l ocupe o învățătoare care să fi absolvent și școala de menaj (fert), pentru că, afară de lucru mână, se poată da instrucțiuni teoretice și practice la fete și în arta fiertului astfel, că le adună Dumineca sau în altă sărbătoare pe câte 2—3 deodată și

fierb împreună. Absolventele școalelor de menaj ar face mari servicii poporului, dacă cunoștințele câștigate le-ar pune în serviciul acestuia.

Nu este esclus, ca cu timpul să se afle cineva care făcând cursuri speciale în arta îngrijirii de copii în starea lor sănătoasă și bolnavă, să țină și acesta prelegeri teoretice și demonstrațiuni în diferitele comune, unde vom afla, că e mai mare lipsa.

f) În școalele de fete cum și în școalele de menaj să se propună și igienă, nu însă punându-se pond pe Anatomie, ci mai mult pe lucruri practice și de folos, cari pot fi întreprinse la ori ce ocaziune (d. e. despre primul ajutor la îmbolnăviri și răni). Așa și la sate învățătorii în oarele libere să instrueze copiii și în igienă, iar medicii să nu întârzie cu ocaziunea vizităților prescrise în școli a-i face atenți la cauzele morburilor obvenite în școală și evitarea lor (d. e. scohoza etc.).

g) Copiii premiați la expozițiile de copii să fie fotografiați, cântăriți, măsurați și să se poarte evidență despre dezvoltarea lor. Atât copiii premiați odată, cât și mamele lor, să fie arătați la fiecare expoziție de copii, care se ține în un ținut apropiat comisiunii premietoare, spre a se constata progresul sau regresul în dezvoltare și îngrijire.

Mamele să fie îndatorate a-și crește copiii după prescripțiile comisiunii, iar preotului și medicului cercual să i-se dea dreptul de a controla din caz în caz și a descoperi neregularitățile ce le-ar observa.

Cam acestea le-am aflat de lipsă a le propune, ca să le discutăm la expoziția de copii din Apoldul românesc. Despre aranjarea în special asemenea vom lua acolo dispozițiunile necesare în conțelgere cu toți medicii români din comitat, cari de sigur nu vor întârzi să ia parte și cred, că și stimabilele dame din comitatul de premiare, vor stă într'ajutor, dând și dănele sfaturi mamelor române cum pot crește băieții voinici și viguroși.

Primiți Onorabil comitet asigurarea deosebitei mele stime.

Tâlmaci, 16 Iunie 1906.

Dr. Ilie Ioncu
medic.

NOUȚĂȚI.

Avis. „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român” își va țineă adunarea generală din astăzi în Lipova (com. Timiș) la 15/28 August. Onorații oaspeți cari vor lua parte la această adunare, pentru a li-se putea câștiga cuartire sunt rugați a se anunța cel mult până în 26 August st. n. la dl. președinte al secției de încuarterare D. Roman în M-Radna. Comitetul executiv.

Dar pentru biserică. Domnul Alexandru Pop, primarul comunei Rogoz, comitatul Solnoc-Doboca, a procurat pe seama bisericii gr. ort. rom. din Mikoufalva o evanghelie și un apostol, cu litere latine, legătură de lux. Comitetul parohial îi exprimă mulțumită și pe calea aceasta.

Avea frun oasă a rămas în America după George Pomuș, Român din Arad, mort la a. 1892, ca consul al Americii la Petersburg, acum, gazeci și două milioane cor. Moștenitorii sunt toți din părțile Aradului. Cei ce cred că au drept de moștenire, au să se anunțe cu documentele de lipsă la ministerul ungar de justiție din Budapesta.

Indreptare. Din concursul publicat pentru întregirea postului învățătoresc din Codlea, ppresbiteratul Branului, din greșală a rămas afară condițiunea: „Dela concurenți se cere să aibă pregătire anterioară de cel puțin IV clase gimnaziale” pe lângă diploma de învățător. La dorința comitetului parohial din Codlea se face această indreptare.

Românii din America. Se vestește de peste îndepărtatul Ocean că s'a constituit o mare „uniune a tuturor Românilor din America” cu scopul de a întruni pe toți Românii într'o legătură strânsă și de a le da ajutor în caz de lipsă. S'au contopit în aceasta până acum societățile „Vulturul”, „Invierea” și „Unirea Română”.

Adunare învățătoarească. Comitetul Reuniunii învățătorilor români gr. or. dela școalele confesionale din dieceza Caransebeșului a decis, ca adunarea generală ordinară pentru anul curent să se țină în zilele: Joi 24 August (6 Septembrie) și Vineri 25 August (7 Septembrie) la Mehadia, iar după încheierea edunării se va face vizitarea expoziției generale din București. Membrii, cari doresc a lua parte la această excursie, au să se anunțe până cel târziu 12/25 August la președintele Reuniunii Ioan Marcu în Bocșa-montauă (Nemet-Bogsán) având a trimite tot odată suma de 10 cor. în contul speșelor de călătorie.

Himen. Domnul Romul Constantinescu cand. de preot. din Ighidorf și dșoara Ana Eremie-Dancășiu, din Reșinari, logodiți.

Manifestații antigreccești. Bulgarii continuă cu manifestații în potrița Grecilor. În Sofia au ținut 15 mii persoane un meeting, care a cerut ca Bulgaria să rupă legăturile diplomatice cu Grecia, și guvernul bulgar să împedecă intrarea în țară a Grecilor expulzați din România. Multimea a făcut manifestații de simpatie la consulețul României și a hotărât boicotarea comerțianților greci.

Asentarea. Ministrul de honvezi a stabilit timpul pentru asentarea pe anul 1906 pe zilele din 10 Octovrie până în 30 Novembre. E a doua asentare ce se face în anul acesta.

Studentii în filozofie din Budapesta au hotărât să convoce întreaga studențimea la o mare adunare în luna lui Septembrie și să ceară reformarea examenelor de profesori. La facultatea filozofică anume emențele de emendare ori repetiție se pot face numai după un interval de un an, pe când la toate celelalte facultăți candidații își pot cere nooul tot la trei luni. Aceasta o cer studenții și pentru facultatea de filozofie.

Gimnaziu mixt. Foile din Germania spun, că orașul Mülhausen la cerere proprie i s'a dat permisiunea ca să primească în gimnaziu și școalele reale și fete ca elevi ordinari.

Bombele Rusiei iars'au pus pe lucru. Țara arde în fierbere învăpăiată. Guvernorul Plock din Polonia i-au aruncat bombele în cale și acestora s'a sfărțat tot buclă. În Sveaborg au fost prinși 4900 soldați rusești. 600 soldați au pierit fără urma. Se presupune că au fost aruncați în mare. În Kronstadt au fost judecați la noile și executati 300 conducători ai răscoalei, între aceștia și deputatul din dumă Mihailenco. Peste întreaga țară s'a proclamat stăciu.

Autografele lui Verdi. Intre obiectele mistuite de focul isbucit la expoziția din Milano se aflau și două autografe prețioase ale marelui compozitor italian Verdi, partiturile operelor Aida și Traviata.

Iar jandarii. În comuna Banpotok din com. Hunedoara a fost în zilele acestea alegere de primar. Se vede că autoritățile iar au forțat vre-o alegere „liberă”, pentru că s'au manifestat și jandarii vitejia, împușcând pe țăranul Dumitru Bența.

Vijelie. Din mai multe părți vin știri despre o mare vijelie ce a bătut în zilele trecute, pe urmele căreia temperatura a căzut la o răcoare neobișnuită. În Lucurești vijelia a făcut mari pagube. În deosebi în grădinile publice și la expoziție. Apa torențială a înecat un băiat, iar fulgerul a lovit trei muncitori și o femeie.

Student hoț. De un timp încoace făcuse să dă pară banii din cutiile de colectă dela bisericile din Cluj. În zilele trecute a fost prins hoțul, studentul în drept Péterffy Béla, care spune, că mizeria l'a silit la acest păcat.

Preot ucigaș. Intr'o comună reformată un preot cu numele Braun și-a omorât nevasta și o soră tăindu-le gâtul cu briciu. Pe urmă s'a sinucis și el. Se crede că a săvârșit fapta într'un moment de nebunie.

13 ani a suferit soția mea de durere de cap reumatică și ei numai binecuvântă pot pe Atotputernicul cu mi-a dat ideea să comand crucea d-tale după electro-magnetice R. B. și nr. 86,967 — pentru că nevasta mea, — după ce a purtat crucea patru săptămâni, s'a vindecat de tot; pentru-ce apoi fac atent pe ori și cine, care suferă de reumă, să nu amâne comandarea crucei de minune. Eu am încercat toate, însă nimic n'a folosit, numai crucea d-tale după electro-magnetice. Cu stimă Valentin Hanbek, Károlyfalva.

Această scrisoare de recunoștință a primit-o dl. Albert Müller, Vadász u. 42/V,

inventatorul crucei după electro-magnetice R. B. nr. 86,967 și noi numai bine o putem recomanda aceluia cari suferă de reumă, astmă și altele.

Oficială.

Cuilele întregirii dotațiunii parohiale să se expedieze imediat cassei arhidiecezane, spre a putea termina rațiociniul pe sem. II. 1906.

Înștiințare.*

Se aduce la cunoștința onoratului public român, că cursurile „Școalei pentru economia și industria de casă” pentru anul școlar 1906/7 se vor începe în 15 Septembrie n.

În anul școlar 1906/7 va funcționa atât secțiunea economică a școalei, cât și cea industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice, care stă sub conducerea dșoarei Veturia Papp, va cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spălătul, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, chimia bucatăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatură română.

Elevele, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiu au să locuiască în edificiul școalei, strada Baier nr. 1 (edificiul „Albinei”).

Se vor primi numai eleve, cari au implinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucțiunea va fi exclusiv în limba română. Se va conversa însă și în alte limbi, în deosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Taxele prezise: 1. Fiecare elevă internă va avea să solvească o taxă lunară de 50 cor., din care se vor achita speșele efective ale școalei, cu excepțiunea remunerațiilor în structoarelor, pe care o achită reuniunea din al său. 2. Fiecare elevă externă va avea să solvească o taxă lunară de 40 cor., pentru care va primi și ameața și oșina.

Taxele sunt a se solvi tot pentru trei luni anticipativ.

În caz că o elevă înscrisă deja întreprinde cursul fără motive acceptabile, e datoare a despăgubi reuniunea pentru fiecare lună a anali școlar cu câte 10 cor.

Elevele interne nu să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, o jumătate duzină din rufele necesare, 6 ștergere pentru bucatărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucatărie și le vor face elevele însăși; dar șorturi pentru casă au să aducă cu sine. Cursul se începe în mod regulat la 15 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale, care stă sub conducerea dșoarei Alexandrina Teran, va cuprinde: cusut, croit, impletit cu mașina, tors și țesut. Elevele pot fi interne și externe. Cele interne vor avea să solvească pentru întreținere o taxă lunară de 50 cor. și didactru lunar de 10 cor.; cele externe vor solvi didactru lunar de 10 cor.

În caz, că o elevă înscrisă deja întreprinde cursul fără motive acceptabile e datoare a despăgubi reuniunea pentru fiecare lună cu câte 10 cor. Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, o jumătate duzină din rufele necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare.

Cursul se începe în mod regulat la 15 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n. Pentru amândouă cursurile informațiuni se pot primi dela conducătoarea școalei, dșoara Veturia Papp, Sibiu, strada Baier nr. 1. Comitetul „Reun. un. femeilor române din Sibiu”.

Cărți și reviste.

Pomul de Crăciun, iconă familiară într'un act, de Moșul. E o scurtă piesă teatrală aparținătoare dramelor din viața burgheză, atât de străină neamului nostru. Ideea fundamentală, mântuirea lui Costescu din ghiarele realismului cras, e bună intruparea ei însă e foarte debilă, câtă vreme acțiunea persoanelor e nenaturală. Se pun în gura copiilor cuvinte cari le dau o individualitate banală, iar sentimentalismul ce răsare ici-colea strică tot efectul. De altfel poate trece și aceasta alături de repertoriul nostru dramatic ce calcă și acum încă pe calea sa greșită. Costă 40 fileri, Tipografia A. Murășan Brașov.

*) Celelalte ziare românești sunt rugate a mai reproduce această înștiințare.

Nr. 436—1906.

[190] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățăto-rești dela școalele confesionale române gr. or. din mai jos însemnatele comune din pro-presbiteratul Ungurașului, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bodia**, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și grădină.

2. **Ciumerna**, cu salariu anual de 600 coroane prin repartitie dela popor, cuartir și grădină.

3. **Jimborul-mare**, salariu 600 coroane și celelalte emolumente legale.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și subțerne concursul construite conform normelor din vigoare, la subscrisul oficiu în termenul indicat, cu acea observare, că reflectanții au a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a cânta, având cei aleși îndatorirea de a instrui copii în cântările bisericesti și a cânta cu ei în biserică. Ceice vor documenta că sunt în stare a instrui copii a cânta în cor vor fi preferiți.

Cuincuenalele se vor computa numai după împlinirea de 5 ani de serviciu la aceste școale, începându-se dela alegerea lor.

Fizeș-Sânpetru, 23 Iulie st. v. 1906.

Oficiul protopresbiterat gr. or. român al Ungurașului, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 832—1906

[191] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători, dela școalele populare confesionale române din tractul Făgăraș, pe baza rezoluției preaveneratului conzistor arhidiecezan dtdo 15 Iunie a. c. Nr. 5451 Școl., se escrie concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Sâmbăta-superioară-apusă**, al II-lea post, salariu 600 cor. din arunc, cuartir și lemne.

2. **Părău**, al II-lea post, salariu 600 cor. din arunc, cuartir și lemne.

Doritorii de aceste posturi, să și subștearnă cererile, cu atestatele recerute, subsemnatului oficiu, până la termenul satorit, și să se prezinte la biserică spre a cânta, având cel ales, îndatorirea de a instrui în cântările bisericesti și a cânta cu școlarii din școala de toate zilele și cu cei de repetiție la sf. liturgie și vecernie.

Cuincuenalele se vor computa numai după cinci ani de serviciu neîntrerupt, începând dela alegere.

Făgăraș, 24 Iulie 1906.

Oficiul protopresbiterat greco oriental român Făgăraș.

Nicolae Borzea
protopresbiter.

Nr. 316—1906.

[193] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător împreunat cu postul de cantor din **Alba-Iulia-Maeri**, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Salariu anual solvabil în rate lunare anticipative 600 cor. Venitele cantonale cari dau suma de cel puțin 300 cor. Cuartir și lemne.

Dela concurent se recere să aibă pe lângă calificatiunea prescrisă de lege cel puțin 4 clase medii și să poasă cunoștințe muzicale, ca să poată conduce corul deja existent. Dela concerte și producțiile ce va aranja cu corul va primi remunerație separată conform venitului ce se va obține.

Concurenții au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare pentru a-și arăta dexteritatea în cântări, eventual și în conducerea corului.

Alba-Iulia, 16 Iulie 1906.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu oficiul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 623—1906

[192] 1—3

Concurs

Prin aceasta se escrie concurs pentru posturile de învățători, cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” la următoarele școale confesionale gr. or. din tractul Treiscaune:

1. **Poiana-Sărată**, pentru două posturi de învățători fiecare împreunat cu salariu de 600 coroane, plătit din cassa bisericii, 3 stângine lemne de foc, și locuință în natură.

2. **Chezd-Mărtanuș**, salariu 601 cor. 50 fl. pentru lemne de foc 20 cor. și cuartir natural.

3. **Intorsura Buzăului**, salariu 600 coroane și cuartir în edificiul școlii.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian

În toate aceste trei comune, învățătorii vor avea a ține strana în biserică ca cântăreți în Dumineci și sârbători, a conduce pe elevi la biserică și a cânta cu ei cântările liturgice.

Cuincuenalul li-se va socoti numai după ce vor servi în continuu 5 ani în comuna unde vor fi aleși.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și înainta cererile instruite cu documentele recerute în termenul arătat la subsemnatul.

Brețcu (Bereczk, comitatul Háromszék) 22 Iulie 1906.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 378—1906.

(196) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea unui post învățătoresc la școala elementară gr. or. rom. din **Zernești** protopresbiteratul Bran, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele condițiuni:

Dela concurenți se cere să dovedească că au absolvat cel puțin 4 clase medii, și că au prescise calificatiune pedagogică. Intre egali vor avea preferință ceice vor dovedi, că sunt capabili a constitui cor bisericesc în mai multe voci, pentru ceice vor fi deosebit remunerați din partea bisericii.

Salariul anual este de 600 cor., pentru cuartir 120 cor. și pentru 1/4 jugăr de pământ 12 cor.

Salariul se plătește în rate lunare sau trilonare anticipative.

Cuincuenalele a 100 cor. se socotesc numai după anii serviți la școala din Zernești.

Suplicele sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiterat până la termenul indicat.

Zernești în 25 Iulie 1906.

Oficiul protopresbiterat al tractului Bran în conțelegere cu comitetul parohial din Zernești.

Ioan Dan
admin. protopresb.

Ad. Nr. pp. 713—1906.

[189] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători la școalele confesionale din comunele: **Bontida, Butene, Calățele, Finciu, Muntele-rece, Pănic, Rogojel și Somesfalău** prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Ca dotațiune pentru fiecare post de învățător e satorit salariul de 600 cor. și cuartir în edificiul școlii.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și înainta petițiunile instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu și a se prezenta înainte de alegere poporului pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și totodată să noteze în petițiune dacă după anii de serviciu în alte comune pretind și cuincuenale.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. în conțelegere cu comitetele parohiale.

Cluj, 21 Iulie 1906.

Tulin Roșescu
protopresbiter.

În prăvălia de manufactură

a dlui N. S. Nadasdy,

Piața mică Nr. 31, se

caută un învățăcel.

195 1—2

Schimbare de local.

Am onoare a aduce la cunoștința on. mei mșterii și a st. public din Sibiu și împrejurime, că mi-am mutat cofetăria din Piața mare Nr. 13 în

Piața mare Nr. 18

(edificiul Casinei maghiare) și le adresez rugarea de a mă onora și în noul meu local cu număroasele lor vizite și comande.

Asigurând serviciu prompt și executare conștientioasă a comandelor mă recomand în binevoitorul sprijin al on. public și semnez

cu deosebită stimă

Iuliu Boda

cofetar.

[194] 1—3

Banca de asigurare „TRANSILVANIA”

Sibiu, str. cisdădiei nr. 5, edificiile proprii. — Fondată la 1868.

Primește în condiții favorabile

- asigurări contra focului și esplosiunilor,
- asigurări de viață și de rente viagere,
- asigurări contra furtului prin spargere,
- asigurări de grindină,
- asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni de la Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov și Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari.

(271) 40—52

Magazin de specialitate!

Mare depozit de
juvaericeale, aurării, argintării, oroloage
de aur și de argint, pentru domni și dame
toate noutăți.

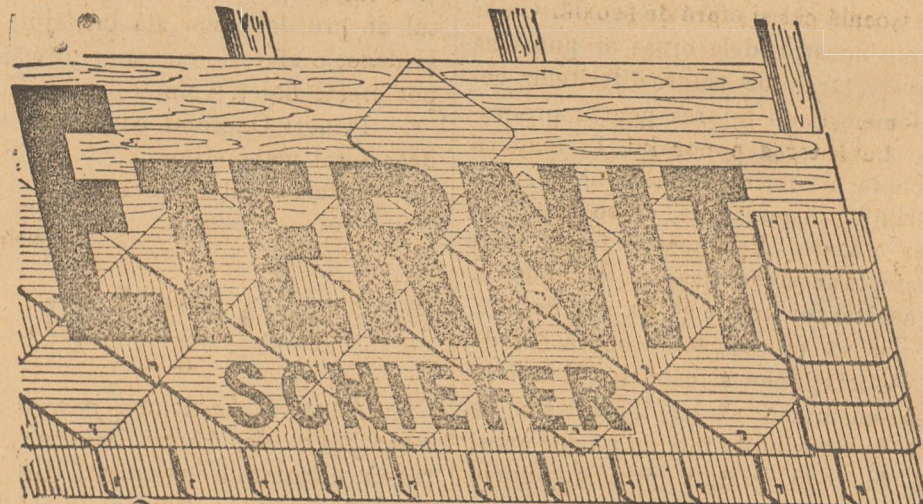
A. MORAWETZ, juvaer și gravor.

Sibiu, strada cisdădiei nr. 14.

[74] 19—

Aur și argint vechiu se cumpără ori se primește ca plătire.

Cel mai bun material de acoperit al timpului de față.

Centrala pentru Ungaria:
Fabricile Eternit Ludovic Hatschek, Budapesta
VI., Andrassy-út 33.
In Sibiu se vinde la: **Carol F. Jickeli.**

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria archidieceșană**

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

in Timișoara-Fabric

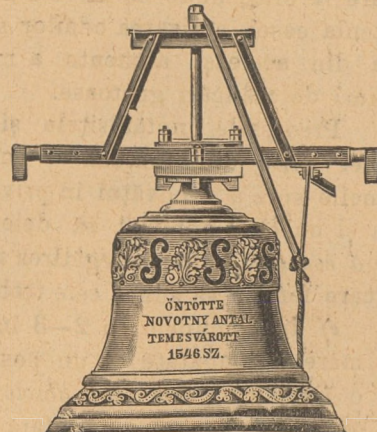
se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(119) 49—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

Editura și tiparul tipografiei archidieceșane.